

[Kirsten Jacobsen.]

udtalelser og sagde, at dette forslag fra fremskridtspartiet var et positivt bidrag til diskussionen, og at man under udvalgsarbejdet måtte se, om det ikke kunne give anledning til at løse problemerne omkring moderniseringerne. Hr. Christophersen gav udtryk for, at det nok var en mere rimelig måde at gøre det på end ved det forslag, som boligministeren havde fremsat.

På denne baggrund forekommer det mig mærkeligt, at det eneste forslag til løsning af disse problemer, der opnåede en ordentlig og saglig udvalgsbehandling, var det forslag, ministeren havde fremsat. Venstre var under ingen omstændigheder interesseret i at drøfte de reelle løsningsmodeller, der lå i fremskridtspartiets forslag, på trods af at jeg på partiets vegne allerede ved første behandling gav udtryk for, at skulle der ændringer til, for at det kunne føres igennem med et flertal, så ville vi være parate til at se på det.

Jeg vil meget gerne anbefale dem, som kan lide ejerlejligheder, og som synes, at ejerlejligheder er en god boligform, til at stemme for dette forslag, for så opnår vi nemlig, at de u hensigtsmæssige moderniseringer ikke længere kan finde sted, og at vi ikke skal vedtage et lovforslag om, at det er forbudt at sælge ejerlejligheder på betingede skøder.

Hvis man derimod nedstemmer forslaget og vedtager det forslag, som socialdemokratiet, venstre og de radikale nu har lavet et forlig om, så kommer man i den situation, at man for at løse et ganske lille problem laver nogle restriktioner, som i den grad ødelægger hele det fornuftige ejerlejlighedsmarked, med den konsekvens, at vi bare får nogle højere priser på de ejerlejligheder, der allerede er udstykket. Det synes jeg ikke kan være i nogens interesse, og derfor vil jeg meget gerne anbefale, at man stemmer for dette forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

forkastedes med 103 stemmer mod 37; 19 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om ejerlejligheder.

(Lovforslag nr. L 133. Fremsat 25/3 77. Første behandling 29/3 77. Betænkning 3/5 77.

Anden behandling 10/5 77. Tillægsbetænkning 11/5 77).

Der var stillet 8 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Winnie Russell (S):

Det af boligministeren stillede ændringsforslag nr. 3 om § 11, stk. 5, tjener til at gøre det lettere for tinglysningskontorerne at administrere ordningen, og derfor anbefaler jeg ændringsforslaget til vedtagelse.

Kirsten Jacobsen (FP):

Det ændringsforslag nr. 3, som er stillet af boligministeren og tiltrådt af forligspartierne, vil fremskridtspartiet stemme mod.

Jeg synes egentlig, det er meget festligt, at man først ved andenbehandlingen står og bebrejder mig, at jeg opridses et problem her fra talerstolen, og oven i købet vil belære mig om, hvordan parlamentarikere opfører sig, og så to timer efter går forligspartierne hen og laver et ændringsforslag efter fuldstændig den model, som jeg stod og fortalte dem om. Der var bare én ting, forligspartierne skulle have gjort, de skulle have hørt hele sætningen, for så havde man aldrig nogen sinde skrevet: »det seneste regnskabsår« før den 13. maj 1977. Jeg vil egentlig gerne spørge forligspartierne: Hvad har man tænkt sig at gøre med nystiftede selskaber? Hvilket regnskabsår skal man dér regne med? Hvordan skal den sontring finde sted? Hvad vil man gøre med de selskaber, som har haft kapitaludvidelser? Hvordan vil man kontrollere det?

Til syvende og sidst indebærer dette ændringsforslag, at forligspartierne lovgiver med op til 1 års tilbagevirkende kraft for alle de selskaber, som har forskudt regnskabsår. Det synes jeg bare man skal være klar over, når man nu stemmer for det geniale ændringsforslag, som man sad og strikkede sammen her for et par dage siden.

De ændringsforslag, som er stillet af fremskridtspartiet, centrum-demokraterne, det konservative folkeparti og kristeligt folkeparti, går ud på, at folketinget ikke skal lovgive med til-

[Kirsten Jacobsen.]

bagevirkende kraft. Vi har i vores bemærkninger givet udtryk for, at vi forstår, at det somme tider er nødvendigt under behandlingen af et lovforslag at anvende fremsættelsesdatoen for ligesom at dæmme op for en vis ophobning, der kan finde sted, mens folketinget behandler et lovforslag. Men det er lige så soleklart, at det er normal praksis her i tinget, at når man så kommer frem til tredjebehandlingen, så ændrer man den dato, således at man ikke lovgiver med tilbagevirkende kraft. Derfor har fremskridtspartiet sammen med de andre partier stillet disse ændringsforslag, så vi følger den normale vedtagelsesprocedure.

Vi har i udvalgsarbejdet forsøgt at få socialdemokratiet og de andre partier til at gå med til, at folketinget skulle overholde normal vedtagelsesprocedure. Det har man ikke ønsket. Jeg vil alligevel anbefale de partier, at man støtter vore ændringsforslag, således at vi holder normal praksis.

Men som sagt, jeg synes, det må være de tre forligspartiets pligt over for folketinget at gøre opmærksom på, hvordan deres ændringsforslag rent faktisk skal forstås: hvad man vil gøre med de nystiftede selskaber, hvad man vil gøre ved selskaber med kapitaludvidelser, og om man egentlig er klar over, at man lovgiver med et års tilbagevirkende kraft. Det synes jeg man har krav på at få svar på, inden vi skal stemme om ændringsforslagene.

Keld Andersen (KF):

Det konservative folkeparti vil stemme imod ændringsforslag nr. 3, som er stillet af de tre forligspartier, og jeg vil anbefale, at man stemmer for ændringsforslagene nr. 1 og 2 og nr. 4-8, idet jeg henviser til de bemærkninger, jeg gjorde allerede ved anden behandling af dette forslag.

Det er også efter det konservative folkepartis opfattelse betænkeligt, at dette ting giver sig til at lovgive med tilbagevirkende kraft, således at man rammer mennesker, som har handlet i god tro og i tillid til gældende lov. De har truffet nogle dispositioner, som var rigtige og lovmedholdelige den ene dag, og den næste dag vedtager folketinget så en lov, der har tilbagevirkende kraft, og som gør, at de pågældende kommer i nogle økonomiske klemmer, fordi loven bliver ændret med tilbagevirkende kraft. Derfor kan vi ikke stemme for ændringsforslag

nr. 3, men anbefaler de øvrige ændringsforslag til lovforslag nr. L 133.

Prehn (CD):

Ifølge gældende lov er det tilladt på motorveje at føre motorkøretøj med en hastighed på op til 110 km i timen. Ifølge gældende lov er det tilladt at udstykke til ejerlejligheder. Jeg vil gerne spørge det radikale venstre, venstre og socialdemokratiet, om man også med tilbagevirkende kraft kunne tænke sig at gennemføre en lov om hastighedsgrænser på motorveje på f. eks. 80 km i timen med virkning fra 1. januar 1977 og herefter straffe dem, der efter den 1. januar har kørt 110 km i timen?

Vi kan fra centrum-demokraternes side ikke medvirke til på denne måde at straffe folk, der har handlet i god tro og i tillid til gældende lov. Vi opfordrer til at stemme for de af fremskridtspartiet, det konservative folkeparti, kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne stillede ændringsforslag.

Niels Helveg Petersen (RV):

Der er jo med ændringsforslag nr. 3 ikke tale om lovgivning med tilbagevirkende kraft. Der er tale om, at man giver visse selskaber en undtagelse fra den almindelige regel om, at selskabers aktier ikke må være handlet. Man giver en undtagelse for visse selskaber, og det er i forbindelse med disse selskaber, man lægger den sidste status til grund for at have et objektivt, klart grundlag for tinglysningen. Der er i dette aldeles ikke tale om lovgivning med tilbagevirkende kraft, men derimod om at knytte den favorable undtagelse til en anden dato, et andet tidspunkt end i det oprindelige forslag. Dette er ikke lovgivning med tilbagevirkende kraft.

Wilhelm (VS):

Ifølge gældende lov er det tilladt at udstykke ejerlejligheder – ikke med 110 km i timen, men med ubegrænset hastighed. Ifølge de ændringer, som flertallet lægger frem her i dag, skal det kun være tilladt at udstykke ejerlejligheder – ikke længere med ubegrænset hastighed, men med 5 km lavere end ubegrænset hastighed, hvad det så end måtte være.

Men nu er det ændringsforslagene, der er til behandling. Jeg vil sige om regeringens ændringsforslag, at det er korrekt, at det alene er foranlediget af den kritik, fru Kirsten Jacobsen rejste ved anden behandling. Men jeg vil samti-

[Wilhelm.]

dig sige, at hvis det forleder nogen til at tro, at dermed har man fundet hullerne eller blot stoppet dem, man har fundet, så er det forkert. Der er under udvalgsbehandlingen mellem anden og tredje behandling påvist betydelig flere usikkerheder og uklarheder, utilsigtede forhold og huller, og vi har givetvis ikke fundet dem alle sammen, men vi har dog allerede fundet nogle, som ikke ønskes stoppet af regeringen.

Jeg vil bare benytte lejligheden til at nævne et enkelt. Det viser sig, at den tilføjede smutvej, som man bragte ind i billedet få timer før anden behandling – at det ikke længere nødvendigvis skal være en betingelse, at folk har henvendt sig til landinspektør, men at der er den supplerende smutvej over en byggetilladelse – at den også gælder byggetilladelser, som er indhentet, før miniboligforliget overhovedet blev vedtaget, og som altså er indhentet i en situation, hvor de pågældende ansøgere ikke havde nogen som helst begrundet forventning om at kunne udstykke. Det er klart bekræftet af ministeriet, at dér gælder den også, hvis den i øvrigt har et indhold, som svarer til kvalitetskravene. Principielt gælder den altså også i de tilfælde. Det var formodentlig ikke hensigten. Det var ikke det, man tænkte sig, da man sad og lavede det dér sjusk et par timer før anden behandling. Det er altså bare røget med, og nu er forligspartierne gået i skyttegravene. Nu er de aldeles uimodtagelige – de har hele tiden været meget uimodtagelige, men nu er de aldeles uimodtagelige – også for påvisninger af nogle rent utilsigtede virkninger af deres egne sjuskede ændringsforslag i sidste øjeblik.

Blot for at ingen skal tro, at man med denne imødekommelse af det, fru Kirsten Jacobsen påpegede ved anden behandling, har taget højde for de forskellige ting, der allerede er påpeget. Det har man ikke.

Glistrup (FP):

I relation til ændringsforslag nr. 3 stillede fru Kirsten Jacobsen jo nogle spørgsmål til boligministeren eller den socialdemokratiske ordfører – hvem der nu bliver tale om – vedrørende f. eks. sådan noget som nystiftede selskaber, sådan noget som selskaber, der har haft kapitaludvidelser inden for det sidste års tid, selskaber, der i vidt omfang har købt eller solgt fast ejendom inden for dette års tid, og for at man kan besvare flere spørgsmål under ét –

der er jo i hundredvis af tvivlsspørgsmål i relation til dette ændringsforslag – vil jeg lige supplere med nogle enkelte tillægsspørgsmål.

Det, det drejer sig om, er altså selskaber, der har haft status den 14. maj 1976 eller senere. Ændringsforslaget knytter retsvirkninger til denne status. Vil det sige, at borgerne med fuldstændig retssikkerhed kan gå ud fra de værdier, som de har ansat i denne status, eller skal de kunne udsættes for måske om et eller to eller tre år, at der skal føres langtrukne retsager om, hvorvidt værdiansættelserne i denne status er rigtige, svarende til værdierne i handel ogandel? Der er jo et væld af tilfælde, hvor man enten lovpligtigt eller frivilligt regner med andre værdier end værdierne i handel ogandel: når man ejer egne aktier, når man har nedskrevne aktiver, og hvad der ellers er tale om i de masser af tilfælde i praksis. Hvad er det for en værdi, man sigter til med ændringsforslaget? Det må det praktiske retsliv have krav på at vide, før dette ting stemmer om ændringsforslag nr. 3 og påprækker erhvervslivet det.

Og hvad er det så, man tænker på? Er det nettoaktiver, eller er det bruttoaktiver? Altså med andre ord: skal ejendommene optages efter fradrag af prioritetsgæld, eller skal de optages til deres bruttoværdi, og er det i så fald ejendomsværdien pr. 15. alm. vurdering, eventuelt pr. 16. alm. vurdering, hvis status er sluttet i april eller de første 12 dage af maj 1977? Og hvad med de tilfælde, hvor man har ført afskrivningskontoen som et passiv i status i stedet for at mindske aktivernes værdi, skal der så ske modregning i forhold til bruttoaktiverne?

Dette er blot nogle af de spørgsmål, som jeg synes det ville være interessant og rart at høre den socialdemokratiske ordfører eller boligministeren nærmere besvare. Vi kan simpelt hen ikke være bekendt fra dette folketings side at sende en sådan torpedo ud i erhvervslivet, uden at vi i hvert tilfælde har kunnet fortælle, hvad det hele drejer sig om.

Johan Philipsen (V):

Det kan da ikke være hr. Glistrup ubekendt, at der kan rejses juridisk tvivl om mangt og meget i dette land.

Knud Damgaard (S):

Det er altid meget interessant at høre eksperterets syn på slige ting, men jeg må gøre opmærksom på, at det, hr. Glistrup fortalte os

[Knud Damgaard.]

om her, intet har med det faktiske ændringsforslag at gøre. Det går nemlig alene på at ændre én dato til en anden, og når vi taler om statusregler i den forbindelse, må det nødvendigvis være de regler, der i forvejen gælder for disse forhold, der også gælder i denne situation.

Boligministeren (Ove Hove):

Lige ganske kort i fortsættelse af det, der er sagt: hvad angår nystiftede selskaber, kommer de naturligvis ind under de nye bestemmelser, altså 5 års reglen.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes med 103 stemmer mod 51; 6 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2 og 4-8

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3

vedtoges med 85 stemmer mod 51; 23 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Kirsten Jacobsen (FP):

Efter afstemningen om ændringsforslagene står det klart, at forligspartierne ikke ønskede at udsætte datoen for lovens ikrafttræden. Så har vi kun tilbage de tilsagn, som både boligministeren, den socialdemokratiske ordfører, formanden for boligudvalget og mange andre både her i salen og i boligudvalget og i pressen har givet udtryk for: at man ikke skal og vil ramme dem, der har handlet i god tro til gældende lov. For at understrege, hvad jeg mener, vil jeg gerne henvise til, hvad boligministeren sagde ved andenbehandlingen her fra talerstolen. Jeg vil gerne citere fra fortrykket, sp. 3943:

»Partierne bag flertalsforslaget har den principielle holdning, at personer, der i tillid til, og i øvrigt også i overensstemmelse med, fortrinsvis gældende lovgivning har igangsat en procedure med henblik på salg til andelsboliger eller ejerlejligheder, må underkastes rimelige overgangsbestemmelser. Det må høre til anstændige politiske partiers opgave at påtage sig et

sådant ansvar, når man laver om på en lovgivning så kort tid efter lovens vedtagelse.«

Det sagde boligministeren den 10. maj fra denne talerstol. For at der ikke senere skal herse nogen som helst tvivl om, at det er hensigten, og at det er det, som overgangsbestemmelserne indebærer, skal jeg på vegne af fremskridtspartiet, det konservative folkeparti og centrum-demokraterne fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet folketetinget konstaterer, at personer, som har handlet i god tro og i tillid til gældende lov, efter ministerens udsagn er omfattet af lovforslagets overgangsbestemmelser og derfor ikke rammes af de nye og strengere regler, fortsætter folketetinget behandlingen af lovforslaget.«

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Keld Andersen (KF):

Jeg vil gerne gøre yderligere en bemærkning til lovforslag nr. L 133, og det drejer sig om den mulighed, der nu, hvis forslaget vedtages, gives kommunerne for at indtræde som andelshavere. Jeg stillede imellem første og anden behandling boligministeren nogle spørgsmål, for at vi kunne få belyst, hvorledes kommunerne ville stille sig til dette tilbud, som boligministeren kalder det, og jeg fik tilsagn om, at man ville forespørge Kommunernes Landsforening og i hvert fald en 7-8 kommuner. Vi har fået et svar fra boligministeren, som går på, at Københavns kommune er positiv over for dette tilbud, man her får, men der lovgives, som jeg allerede sagde ved anden behandling, altså også for det øvrige land uden for København fra dette folketing. På trods af at vi på grund af procedurevanskeligheder før anden behandling fik længere tid og ekstra behandling i boligudvalget af dette lovforslag, er det endnu ikke lykkedes at få noget svar fra boligministeren på, hvorledes kommunerne vil tage imod dette tilbud. Jeg mener, at en stor og overvejende del af de danske kommuner ikke vil gøre brug af denne ret, der her gives dem til at indtræde som andelshavere, og så mener jeg, det er at putte blå i øjnene f. eks. på de bevægelseshæmmede, som man særlig henviser til skal kunne opnå disse lejligheder. Jeg vil gerne

[Keld Andersen.]

endnu en gang erklære mig enig med fru Winnie Russell, da hun under lovforslagets anden behandling fra denne talerstol sagde, at denne mulighed for kommunerne vil stille betydelige økonomiske og administrative krav til kommunerne, herunder naturligvis specielt København. Jeg er enig i, at der vil opstå disse problemer, og må blot konstatere, at vi fortsat savner svar fra boligministeren.

Bjørn Poulsen (SF):

Da SF ikke er betænkingsberettiget, skal jeg kort forklare vores stilling til lovforslag nr. L 133.

Dette lovforslag er i forhold til nuværende lov en lille forbedring, det indrømmer vi, men vi mener også, at de forbedringer, der kommer, ikke er af en sådan karat, at vi vil tage et medansvar for dette lovforslag. Vi mener, at der har været alle muligheder i dette folketing for at lave en fornuftig lov om ejerlejligheder, hvis regeringen havde villet. Vi mener, at f. eks. overgangsbestemmelserne i nærværende lovforslag er absolut utilfredsstillende. Vi mener, de er så ringe, at man ikke kan være dem bekendt.

Vi vil undlade at stemme vedrørende lovforslag nr. L 133. Det er godt nok noget imod vores tradition. Vi plejer normalt at stemme for forbedringer, men forbedringer af denne art på ejerlejlighedslovgivningsområdet kan vi ikke medvirke til, når man ikke vil gøre det bedre end det, man har gjort med dette forslag.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det fremsatte forslag om motiveret dagsorden er jo en helt besynderlig skabning. Overgangsordningerne står i lovforslaget. Det er det grundlag, som man herefter vil have at følge ved tilrettelæggelse af overgangsordningerne, og intet ville ændres, ikke en tøndel i disse ordninger ville ændres, selv om man skulle gå hen og vedtage den principklæring, som fru Kirsten Jacobsen har nedfældet på papir, og som er en afskrift af boligministerens udtalelser. Jeg er ikke spor uenig i disse udtalelser, men hvad er egentlig meningen med at fremsætte et forslag, som, selv om det blev vedtaget, ikke ville ændre spor?

Jeg vil da gerne spørge fru Kirsten Jacobsen: hvis dette blev vedtaget, betød det så, at fremskridtspartiet ville stemme for de over-

gangsregler, som er nedfældet i lovforslaget? Ellers kan jeg virkelig ikke se nogen som helst politisk logik eller mening i at spilde folketingets tid med at stille et sådant dagsordensforslag.

Wilhelm (VS):

Ændringen af ejerlejlighedsloven betyder en stramning i forhold til den gældende lov. Hvis vi ser bort fra overgangsordningen, så er der tale om ændringer, som jeg ikke kan kalde helt ubetydelige, og som formentlig i et vist omfang vil begrænse udstykningsmulighederne. Her tænkes på kravet om, at ejerforholdet skal have været 5 år, de ændrede arealkrav vedrørende køkken og bad, kravet om isolering og forbudet mod betingede skøder. Det er stramningerne, og dem vil vi ikke modsætte os. Derfor stemmer vi ikke imod lovforslaget.

Men det er også alt, og det er ikke ret meget. Det øvrige, der har været omtalt, er ikke andet end pynt og guirlander.

Væsentligst må nævnes mulighederne for at hindre udstykning, ved at lejerne overtager ejendommen på andelsbasis. Det reelle indhold her er, at overtagelsesprisen sættes 4 pct. lavere end efter gældende lov. At tro, at en ændring på 4 pct. i prisen vil afslutte det faktiske stop for andelsovertagelser, som ejerlejlighedsloven medførte, det er endnu en gang en besværgelse, slet og ret. Der kommer stadig ikke andelsboligforeninger ud af denne lovgivning.

Problemet med at matche ejernes motivation til at sælge med lejernes mulighed for at klare det økonomisk er simpelt hen uløseligt, så længe forligspartierne opretholder den barriere for ejernes motivation, der hedder udsigten til en udstykningsgevinst på gennemsnitligt 125.000 kr. pr. lejlighed, og den opretholdes hårdnakket som led i det, den socialdemokratiske ordfører under anden behandling kaldte en sund udstykningspolitik. Opretholdelsen af denne fantastiske spekulationsmulighed vil selvsagt blive udnyttet til det yderste.

I den sammenhæng har det mindre betydning, at salamimetoden faktisk kun delvis er forhindret, og at uhensigtsmæssige spekulationsmoderniseringer ikke er stoppet, sådan som forligspartierne ganske vist påstår.

Opretholdelse af udstykningsspekulationen er i direkte modstrid med den politik, som er formuleret i den boligpolitiske hvidbog fra de fem organisationer, som socialdemokratiet el-

[Wilhelm.]

lers henviser til så ofte, og denne politik i strid med hvidbogen er klart selvvalgt fra socialdemokratiets side. Der findes som bekendt, hvis socialdemokratiet ville, et flertal for nu at realisere hvidbogens krav på dette punkt.

Endnu værre er situationen vedrørende udstykning efter overgangsordningen. Man tillader her, at de hidtidige regler, som man nødtvungent har erkendt medførte helt uantagelige forhold for lejerne, stadig skal have gyldighed for de 27.000 lejligheder, der var anmeldt til udstykning før den 25. marts, samt for det ukendte antal, hvor ejeren havde opnået byggetilladelse. Her er endda sket væsentlige forringelser i forhold til ministerens oprindelige forslag. Efter forslaget bemærkninger var det en betingelse, at lejlighederne skulle opfylde de såkaldte kvalitetskrav inden den 25. marts. Det ville have mindsket antallet på 27.000 mærkbart. Den betingelse har socialdemokratiet solgt undervejs. Efter det oprindelige forslag skulle 5 års reglen også gælde for udstykning efter overgangsreglerne. Det ville have reduceret de 27.000 noget, og det ville især have ramt de værste spekulanter, men også denne betingelse har socialdemokratiet solgt undervejs.

Resultatet er, at de 27.000 ikke længere, som ministeren siger, er det teoretiske maksimum, men bliver meget tæt på det faktiske antal, det faktiske antal for »smutterne«, om man så må sige. Dertil kommer altså udvidelsen med smutvejene over byggetilladelser, som endda omfatter de tilfælde, hvor ansøgning er afgivet før miniboligforliget, og hvor ejeren således ikke har haft nøgen som helst begrundet forventning om at kunne udstykke.

De 5 organisationer og alle godtroende socialdemokratiske lejere og vælgere kan godt stikke hvidbogen skråt op efter det her og i stedet for gøre sig én ting klart, nemlig at det, der sker her i dag, betyder, at socialdemokratiet på forhånd har bestemt sig til, uanset eksisterende alternativer, at det næste boligforlig, som skal træde i kraft inden et år, og som der påbegyndes forhandlinger om om få uger, skal laves med de samme forligspartnere, som i de sidste 12 år systematisk – med hvidbogens ord – har undermineret resterne af en socialt velbegrunnet regulering af det private udlejningsbyggeri og åbnet grundejerne mulighed for en stor, lavt beskattet formuegevinst.

Kirsten Jacobsen (FP):

Hr. Niels Helveg Petersen undrede sig og spurgte, om jeg ville stemme for overgangsreglerne. Det har fremskridtspartiet rent faktisk gjort ved anden behandling, idet vi stemte for alle de ændringsforslag – bortset fra to – som var fremsat af forligspartierne. Dermed stemte vi altså også for overgangsreglerne.

Når vi alligevel fremsætter et dagsordensforslag for at præcisere det, der var meningen med disse overgangsbestemmelser, og som boligministeren så klart har givet udtryk for her fra talerstolen, så er det, fordi udvalgsarbejdet både før anden behandling og mellem anden og tredje behandling helt klart har bevist for os, at der vil opstå tvivl ved fortolkningen bagefter. Hvad var hensigten med disse overgangsbestemmelser? Det er uafklaret. Derfor kan det ikke nytte noget, at man bare siger: ja men vi må henvise til det, der står. Man vil gå tilbage og se: hvad sagde folketinget, og hvordan stillede folketinget sig? Den eneste måde, hvorpå man kan få afklaret disse fortolkningsproblemer, er ved, at folketinget udtaler sig klart i den sag og siger: Det er folketingets hensigt. Hvis ikke forligspartierne kan stemme for den foreslåede dagsorden, så må jeg modsætningsvis slutte, at så mener forligspartierne, at folk, der har handlet i god tro til gældende lov, bliver ramt af overgangsbestemmelserne. Det synes jeg i hvert fald man så skal gøre klart for befolkningen; dermed må man også gøre klart, at det, boligministeren stod og sagde ved anden behandling, det kan man altså ikke regne med.

Hvis man virkelig mener det, man har sagt, så må man stemme for dette dagsordensforslag.

Kaj Hansen (DKP):

Kan man ikke finde på andet, så kan man jo altid fremsætte en dagsorden. Hver dag sin dagsorden her i folketinget.

Jeg vil gerne sige, at det forslag om ændring af ejerlejlighedsloven, som nu kommer til afstemning, indeholder nogle stramninger i forhold til gældende lov. Det er imidlertid fortsat behæftet med en lang række huller, som det vil være muligt for spekulanter at udnytte, og derfor kan kommunisterne ikke tage noget medansvar for lovforslaget, men vil undlade at stemme.

Jeg vil gerne sige her til sidst, at man skal

[Kaj Hansen.]

ikke tro, man nu er færdig med den ejerlejlighedslov. Den vil på ny dukke op her i folketinget.

Jeg kan slutte med at give boligministeren et godt råd. Når han nu allerede i løbet af sommeren bliver klar over en række uhyrligheder og huller i loven, og når han endvidere bliver klar over, at lejerne ikke har fået forøgede muligheder for at overtage ejendommen på andelsbasis, så kan boligministeren i ro og mag i løbet af sommeren udarbejde et lovforslag, og hvis det bare er bedre end det lovforslag, der nu bliver vedtaget, så vil han være sikker på, at der i folketinget vil være flertal for det, når han fremsætter det i oktober måned. Det var faktisk noget af den bedste sommerbeskæftigelse, boligministeren kunne foretage sig.

Boligministeren (Ove Hove):

Jeg skal ikke gå ind på hr. Kaj Hansens anvisning om sommerbeskæftigelse. Jeg har en anden måde at prioritere rækkefølgen af de ting på, jeg beskæftiger mig med om sommeren.

I anledning af hr. Keld Andersens efterlysning af reaktioner fra kommunerne er jeg ikke i stand til på nuværende tidspunkt at give anden besked, end at vi har to reaktioner, som har været meget positive, og jeg venter i øvrigt, at de øvrige bliver tilsvarende.

Jeg vil gerne sige til fru Kirsten Jacobsen, at det ligger sådan for mit vedkommende, at det, jeg siger om tirsdagen, det står jeg faktisk også ved om fredagen.

Winnie Russell (S):

Må jeg sige til hr. Wilhjelm, at der er et meget stærkt afsnit i hvidbogen, der taler om, at man ønsker at konvertere den private boligmasse til andelslejligheder, og vi mener, at vi med dette lovforslag, når det bliver vedtaget, er kommet meget langt i retning af hensigten på dette område, at vi med dette lovforslag gør det nemmere for lejerne at overtage på andelsbasis. Det skulle vel ikke være nødvendigt at remse punkterne op igen, hvor vi har ændret den tidligere lovgivning.

Må jeg med hensyn til fru Kirsten Jacobsens dagsordensforslag sige, at der er overhovedet ingen uoverensstemmelse mellem boligministerens udtalelser og lovforslaget, og derfor betragter vi i socialdemokratiet denne dagsorden som en tom paradeforestilling.

Johan Philipson (V):

Venstre agter at stemme imod den af fremskridtspartiet foreslåede dagsorden. Det ejendommelige ved den er, at den er fremsat af et parti, der ikke agter at stemme for lovforslaget. Vi regner med, at vi har at gøre med en ansvarlig ministers ansvarlige udtalelser, en minister, hvis parti vi har sluttet et forlig med, og vi har ingen anden forventning, end at det vil ske fyldest.

Kirsten Jacobsen (FP):

Må jeg først oplyse, for at det ikke skal være årsagen til, at man stemmer imod, at dette dagsordensforslag er ikke fremsat af fremskridtspartiet alene, men er fremsat sammen med det konservative folkeparti og centrum-demokraterne. Det var, ligesom om det endnu ikke var gået op for socialdemokratiet og venstre.

Jeg vil da gerne sige til boligministeren, at jeg er faktisk overbevist om, at boligministeren både mener det, han siger om tirsdagen, og det, han siger om fredagen. Så kan vi da kun sammen med boligministeren være glade for, at han ikke skal stemme, fordi han ikke er medlem af folketinget, for det ville da være en meget besynderlig situation sammen med socialdemokratiet at skulle stemme imod det, man havde stået og sagt både om tirsdagen og om fredagen. Boligministeren er faktisk i en meget heldig situation.

Jeg vil gerne sige til fru Winnie Russell, at dette dagsordensforslag er ikke noget parade-forslag. Hvis man i retssalene efter lovens vedtagelse skal finde ud af at fortolke overgangsbestemmelserne – og med al den usikkerhed, der har været, så må vi være helt klar over, at de fortolkninger kommer til at finde sted – så er det ikke udtalelser i folketinget, man lægger vægt på, men afstemninger. Det vil sige, at socialdemokratiets opfattelse af overgangsbestemmelserne i retssalene vil blive vurderet efter, på hvilken måde socialdemokratiet stemmer, og ikke efter, hvad socialdemokratiet har sagt. Da de to ting er i direkte modstrid med hinanden, må vi altså gå ud fra, at socialdemokratiet selv er klar over, at overgangsbestemmelserne vil ramme folk, der har handlet i god tro og i tillid til gældende lov.

Winnie Russell (S):

Da jeg er medlem af folketinget og har sagt det samme som boligministeren, da det er socialdemokratiets holdning, kan jeg endnu en

[Winnie Russell.]

gang pointere, at der er ingen uoverensstemmelse i holdningen mellem det, vi har sagt, og det, vi mener der står i lovforslaget, uanset hvad fru Kirsten Jacobsen siger. Jeg er sikker på, at fortolkningen af dette lovforslag nok skal klares, også uden fru Kirsten Jacobsens hjælp. Derfor afviser vi dagsordensforslaget.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg vil gerne gøre fru Winnie Russell opmærksom på, at jeg har ikke påstået, at der er en uoverensstemmelse mellem det, socialdemokratiet har sagt, og det, der står i lovforslaget. Men der bliver en meget grel uoverensstemmelse imellem det, socialdemokratiet har sagt der står i lovforslaget, og den måde, socialdemokratiet stemmer på. Det har jeg sagt.

Wilhelm (VS):

Til fru Winnie Russell vil jeg bare sige, at vi er altså klart uenige i vurderingen af, hvorvidt dette vil føre til andelsovertagelser, det er jo ikke noget nyt. Jeg har begrundet, hvorfor jeg mener, det ikke vil føre til andelsovertagelser, og det får vi så at se, når der er gået nogen tid. Men en gang imellem synes jeg, man skal vogte sig for ikke at være bagklog. Vi kan se tilbage på, hvad vurderingerne var for et år siden. Jeg citerede i tirsdags ved anden behandling, hvad fru Winnie Russell havde sagt sidste år, og det kunne jeg gøre igen. Den socialdemokratiske ordfører talte om en renaissance for andelstanken, der ville komme med dette ejerlejlighedsforlig. Fra VS' side sagde vi: Der kommer ingen andelsboligforeninger ud af det. Lad os så være lidt bagkloge og se på, hvad der er sket. Der er sket det, som er bekræftet af virkeligheden og af ejendomssalgstatistikkerne, at overtagelserne på andelsbasis ikke bare er stagneret, siden ejerlejlighedsforliget blev indgået, men er raslet ned i antal. Dengang sagde fru Winnie Russell, og andre for den sags skyld, at det ville give en strøm af andelsovertagelser; men kendsgerningen er, at vi andre fik ret, at der tværtimod blev færre. Det gik altså værre, end vi havde forudsagt.

Man kan nu tage bestik af, hvad vil der ske i den kommende tid. Vi kan ikke sige det bestemt, men jeg er meget overbevist om, at vi desværre får ret endnu en gang. De ændringer, der er lavet med hensyn til de økonomiske

vilkår for andelsovertagelse, betyder en prisreduktion på 4 pct., men det kan ikke rette det misforhold, der hidtil har gjort, at ejerlejlighedsforliget tværtimod at give en renaissance for andelstanken førte til, at antallet af andelsovertagelser raslede ned. Jeg ser – ikke med forventning, for jeg er ked af, at det bliver resultatet, men beklageligvis – med meget stor sikkerhed frem til, at det vil gå ligesådan med det, man nu har lavet, og derfor finder jeg, at det er ikke dér, man skal retfærdiggøre sit forlig, der kommer ingen andelsboliger ud af det her, og man kan ikke på det punkt argumentere for, at her er man på linje med hvidbogen.

Men bortset fra det talte fru Winnie Russell fuldstændig uden om det punkt i hvidbogen, som jeg påpegede man her forspildte en mulighed for at opfylde, nemlig standsningen af spekulatjonen ved salg af private ejerboliger med stor formuegevinst som påpeget i hvidbogen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslag om motiveret dagsorden af Kirsten Jacobsen (se foran)

forkastedes med 107 stemmer mod 51; 4 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Lovforslaget

vedtoges med 88 stemmer mod 51; 23 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene.

(Lovforslag nr. L 134. Fremsat 25/3 77. Første behandling 29/3 77. Betænkning 3/5 77. Anden behandling 10/5 77. Tillægsbetænkning 11/5 77).

Der var stillet 3 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.